

Memo

Onderwerp   Proces en uitkomst werkdefinities TAPA\$
Auteur   Floor Dijkhoorn en Angelique de Wit
Datum   11 december 2019

Aanleiding

Uitgangspunt van palliatieve zorg zijn de wensen, waarden en behoeften van de patiënt en diens naasten. Bij de zorg aan patiënten in de palliatieve fase zijn vaak meerdere zorgverleners betrokken. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen deze zorgverleners, die binnen verschillende organisaties werken. Transmurale zorg en netwerkzorg zijn manieren om deze beoogde samenwerking in de praktijk te brengen.

Het veld organiseert de palliatieve zorg dan ook in toenemende mate transmuraal. Het project TrAnsmurale Palliatieve zorgmodellen met passende bekostiging (TAPA\$) beoogt deze beweging van lijngeoriënteerde via transmurale palliatieve zorg naar netwerkzorg te ondersteunen.

Waarom werkdefinities?

Het projectteam van TAPA\$ ziet dat de begrippen transmurale palliatieve zorg en netwerkzorg in de praktijk niet eenduidig gebruikt worden. Op dit moment zijn er geen landelijk gedragen definities waar we op terug kunnen vallen. In afwachting van breder (landelijk) gedragen definities formuleren we binnen het project TAPA\$ deze werkdefinities. Deze werkdefinities zijn een middel om te helpen in de beeldvorming, te zorgen dat we met elkaar over hetzelfde praten en hetzelfde voor ogen hebben als we spreken over transmurale en netwerk zorg. De werkdefinitie netwerkzorg vraagt om op een andere manier naar de organisatie van zorg te kijken. Daarnaast is het voor het onderzoek gerelateerd aan het TAPA\$ project wenselijk een duidelijke definitie te hebben van wat er onder transmurale zorg wordt verstaan. Een heldere afbakening en invulling van het begrip helpt om te kunnen kijken welke aspecten van transmurale zorg terugkomen in de verschillende initiatieven en te komen tot basiselementen van transmurale palliatieve zorg.

Aanpak

Hoe zijn we binnen het projectteam TAPA\$ te werk gegaan om te komen tot de werkdefinities.

1. Angelique de Wit en Floor Dijkhoorn hebben verschillende rapporten, literatuur en websites doorzocht, waarbij zij hebben gekeken welke definities er reeds bestaan voor bovenstaande begrippen. Wat opvalt is dat in veel projecten en onderzoeken geen definities of beschrijvingen worden gegeven van deze begrippen. Waar wel definities zijn gevonden, zien we regelmatig dezelfde definitie terugkeren.
2. Op basis van de gevonden definities hebben Angelique en Floor een voorstel gedaan voor werkdefinities. Deze zijn in de projectgroep TAPA\$ besproken en op basis hiervan aangepast.
3. Vervolgens zijn een aantal externe experts gevraagd te reageren op de voorgestelde werkdefinities. Reacties en aanpassingen naar aanleiding hiervan zijn besproken in de projectgroep TAPA\$.
4. Werkdefinities zijn vastgesteld binnen de projectgroep, gedeeld met bestuur PZNL en management Fibula en IKNL. Geraadpleegde experts zijn geïnformeerd.

Er is voor een pragmatische aanpak gekozen. Dit betekent dat is besloten om waar mogelijk dicht bij bestaande definities te blijven. Hieruit zijn de volgende voorstellen voor werkdefinities voortgekomen om te hanteren binnen het project TAPA\$:

Memo

Pagina 2/2
Datum 11 december 2019
Onderwerp Proces en uitkomst werkdefinities TAPA\$

Werkdefinities

Transmurale palliatieve zorg

'Vormen van zorg die, toegesneden op de behoefte van de patiënt, verleend worden op basis van afspraken over lijn overstijgende samenwerking, afstemming en regie tussen generalistische en/of specialistische zorgverleners in de palliatieve zorg. Hierbij is sprake van gemeenschappelijk gedragen verantwoordelijkheid met expliciete deelverantwoordelijkheden.

Context

Deze definitie laat zien dat twee belangrijke aspecten deel uit maken van transmurale zorg. Enerzijds heeft transmurale zorg betrekking op zorginhoudelijke zaken zoals gezamenlijke protocollering en een multidisciplinaire gestructureerde zorgverlening. Anderzijds kent transmurale zorg een organisatorisch aspect, waarbij het gaat om deskundigheidsbevordering en structurele samenwerking tussen hulpverleners uit beide echelons.'

Deze werkdefinitie is opgesteld o.b.v. van de definitie van de Nationale Raad voor de Volksgezondheid en een achtergrondstudie van Prof. dr. C. Spreeuwenberg en drs. D.M.M. Elfahmi.^{1, 2}

Netwerkgorg

Netwerkgorg is zorg waarin de patiënt centraal staat en zoveel als mogelijk en wenselijk zelf regie voert met behulp van zijn naasten en zorgverleners en vrijwilligers. Samen streven zij naar een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven en sterven op basis van de waarden, wensen en behoeften van de patiënt en diens naasten. De samenstelling van het multidisciplinair team rondom de patiënt is dynamisch en past zich aan naar gelang de vraag van de patiënt verandert. Om de verdeling van verantwoordelijkheden en taken in het multidisciplinaire team aan te laten sluiten bij de behoeften van de patiënt en dienst naasten zijn van lokaal tot landelijk niveau samenwerkingsafspraken nodig.

Context

Netwerkgorg beoogt bij te dragen aan goede coördinatie en continuïteit van zorg. In de toekomst ontstaan digitale en fysieke netwerken op lokaal, (boven) regionaal en landelijk niveau, waarin mensen kunnen samenwerken in teams binnen en buiten de muren van hun organisatie in een context van vertrouwen en innovatie. Wat patiënten en diens naasten nodig hebben en wat zij belangrijk vinden overstijgt dikwijls datgene wat een organisatie kan bieden. In verbinding zijn met anderen is dus van belang. Hierdoor gaan de lijnen verdwijnen en dient de zorg op passende wijze ingericht te worden.

Deze werkdefinitie is gebaseerd op de definitie van netwerkgeneeskunde van de FMS en meerdere andere bronnen.^{3, 4, 5}

¹ *Transmurale somatische zorg*. Advies van de Nationale Raad voor de Volksgezondheid en het College voor ziekenhuisvoorzieningen. Zoetermeer/ Utrecht: NRV/CvZ, 1995.

² Prof. dr. C. Spreeuwenberg en drs. D.M.M. Elfahmi. *Transmurale zorg: redesign van het zorgproces*. Achtergrondstudie. Zoetermeer, 1998.

³ *Visiedocument medisch specialisten 2025*. Federatie Medisch Specialisten, 2017

⁴ Prof. dr. Mirella M.N. Minkman. *Innovatie van organisatie en governance van integrale zorg*. 'Verlangen naar integraliteit'. 2017

⁵ *Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland*. Palliactief/IKNL, 2017